

ישיבת כרם ביבנה

www.KBY.org.il

כ' אלול על כן כשרצה האלהים לתת תורה לעמו ישראל נתנה להם לעיני שש מאות אלף אנשים גדולים מלבד טף ונשים רבים, להיות כלם עדים נאמנים על הדברים. [5 כ"ג אלול] גם

למען תהיה העדות יותר חזק ונאמן זכו כלם למעלת הנבואה, לפי שאין במה שיוודע מצד הנבואה נופל ספק לעולם. וזהו שאמר השם יתברך למשה [שמות י"ט, ט] בעבור ישמע העם בדברי עמך וגם בך יאמינו לעולם, כלומר הם ובניהם לעולם יאמינו בך ובנבואתך, כי אז ידעו ידיעה נאמנה כי ידבר אלהים את האדם וחי [דברים ה', כ"א], ושכל נבואתך אמת. [6 כ"ז אלול] ולולי שזכו לנבואה בכל האותות שעשה משה לעיני פרעה ולעיניהם, היה יכול בעל הדין לחלוק ולומר, מי יודע אם עשה הכל בתחבולות חכמת השדים או בכח שמות המלאכים, ואף על פי שחכמי מצרים וכל חרטומיה, שהיו בקיאים בחכמת השדים והכישוף יותר מכל שאר העולם, הודו בעל כרחם למשה ואמרו לפרעה כי בכח השם עשה, כמו שכתוב [שמות ח', ט"ז] אצבע אלהים הוא, אף על פי כן הרוצה להתעקש יאמר ביתרון חכמתו מהם עשה והודו לו. אבל אחרי הנבואה לא נשאר להם שום צד פקפוק בעיניו, וידעו בברור כי כל המעשים נעשו במצות אדון העולם ומידו הגיע אליהם הכל. והם שראו בעיניהם וידעו הדבר ידיעה אמיתית שאין לבני אדם אמת חזק יותר מזה, העידו לבניהם אשר ילדו אחרי כן, כי כל דברי התורה אשר קבלו על יד משה מב' בראשית עד ל' לעיני כל ישראל, אמת וברור בלי שום ספק בעולם, ובניהם העידו לבניהם גם כן, ובניהם לבניהם עדינו. נמצאת תורתנו בידינו תורת אמת מפי שש מאות אלף עדים נאמנים, שהוא חשבון הכולל כל דעות בני אדם, מלבד טף ונשים.

[7 - הקדמה בנושא תורה ומדע, ח' תשרי תשע"ה] ועתה אם יטעון עלינו מסית אשר לבבו פונה מעם ה' אלהינו, ויאמר, מה לך איש יהודי וקבלתך, ומה לך לשאול אביך וזקניך, חקור ודרוש בדעתך הטוב והעמק סברותיך, פקח עיניך וראה מה בעולמך, תנועת הגלגל וארבע יסודות שבאדמה, בהם תראה ותבין תעלומות חכמה, ובשכלך חקור ותלמוד האחד איך יחד. נשיב אליו כי מצד חקירתנו לא נוכל להשיג לעולם בדבר אלהים כלום, כי גם בעיני העולם השפל לא יכלו כל חכמי הטבע לבוא עד תכליתם, כי מי יגלה בחכמת המחקר סגולת העשבים והפירות וסגולת אבנים טובות ויקרות וסיבת תנועת הברזל באבן תחתיות, כי שם עמדו מתמיהים כל חכמי הטבע וכל אנשי תבונות. אף כי נאמר להבין מהם חכמות נכבדות ודעת אלהים נמצא, חלילה לנו חלילה לבוא אחרי המלך בגבהינו, ולהרים יד ולחשוב מחשבות במה שלמעלה ממחשבותינו ואין צורך אלינו. כי הנה אבותינו זכרונם לברכה המה סדרו שלחן לפנינו, הם העמיקו שאלה ובאו אל תכלית הידיעה האמיתית, והשיגו לדעת כי ידבר אלהים את האדם וחי

ספר החינוך | הערת המחבר

[1 - הקדמה, ט' אלול התשע"ד] כל מצוה מתרי"ג מצוות אלו שיהיה עליה רושם [כזה] נוהגת בזמן הזה, והן בין כולם שלש מאות וששים ותשעה. ויש מאלו הנוהגות שלא יתחייב בהן האדם כי אם בסיבה, ופעמים שלא תבוא הסיבה לו לאדם בכל ימיו ונמצא שלא יעשה אותה המצוה לעולם, כגון מצוות נתינת שכר שכיר ביומו, שיש מבני אדם שלא ישכור שכיר בימיו, וכל כיוצא בה. וכן מן הלאוין יש קצת מהן שלא יתחייב עליהן האדם כי אם מרצונו ועל ידי סיבת מעשיו, ובהמנעו מאותו המעשה לא יהיה עליו חטא ולא יחסר אליו דבר, כגון מוציא שם רע שלא יגרש אשתו לעולם, שהוא הגורם על עצמו להתחייב בלאו זה כי הוציא שם רע, וכן לאו דלא תאחר בנדרים הוא גם כן גורם אותו, שמי שיחדל לנדור לא יהיה בו חטא, וכן כל כיוצא בזה, והן בין כולם תשעה ותשעים, מהן שמונה ושבעים עשה, ואחד ועשרים לאוין.

אבל אותם מצוות שחייבין בהן כל אדם מישראל מבלי שיתחדש בו סיבה בעולם הן בין כולם מאתיים ושבעים, סימנם אני ישנה ולבי ע"ד [שיר השירים ה', ב], מהן שמונה וארבעים עשה ושנים ועשרים ומאתים לאוין, ותמצא כל אחת בסדר שלה בתוך הספר, ויש עליהן רושם עגול. והחשוב של אלו לעשותן אינו בכל עת רק בזמנים ידועים מן השנה או מן היום. חוץ משהו מצוות מהן שחייבין תמיד, לא יפסק מעל האדם אפילו רגע בכל ימיו, ואלו הן:

- א. להאמין בשם.
 - ב. שלא להאמין זולתו.
 - ג. לייחדו.
 - ד. לאהבה אותו.
 - ה. ליראה אותו.
- ו. שלא לתור אחר מחשבת הלב וראיית העינים.

סימנם שש ערי מקלט תהיינה לכם [במדבר ל"ה, י"ג].

[2 י"ג אלול] [3 ט"ז אלול] האמת הברור במין האנושי הוא מה שהסכימה עליו דעת רוב בני אדם שבעולם. וכבר הסכימה דעת כולם להאמין עדות אנשים, וברבות המעידים על הדבר שיעידו עליו אז יתאמת הענין יותר בעיני שומעיו, ובהיות המעידים מועטים יפול קצת ספק בדבר לפקחים. והענין הזה נתחזק כל כך אצל בני אדם עד שקבעו בנמוסיהם כל אומה ואומה להמית איש אחד על פי שנים עדים או שלשה, ואם מן השלשה הכי נכבד, גם תורת משה השלימה צותה כן. וגם כן הסכימה דעת הכל מטעם זה, לקבל מפי אבותיהם וזקניהם עדותם במה שמספרים להם שאירע בימיהם או בימי אבות אבותיהם, ואין ספק כי בהיות האבות המעידים רבים ואותם שאירע בימיהם המעשה וראו אותו בעיניהם רבים, יתחזק הדבר בלב הבנים השומעים. [4]